

“Доки люди дихають, очима бачать,
Житиме й віри цей, і життя тобі дасть” (Шекспір, 1966, с. 48).

Сонет 18 є своєрідною антитезою пізнішим сонетам, зокрема 152-му, у якому любов виявляється джерелом страждання, сумнівів і моральної деградації. Тут же вона постає як щось ідеальне, позбавлене недоліків, здатне перемогти смерть та забуття. Якщо в сонеті 152 кохання сприймається як сила, що руйнує моральні межі, то в 18-му воно стає символом вічної гармонії.

Отже, аналізуючи концепт КОХАННЯ у кількох сонетах В. Шекспіра, можна зробити висновок, що він не є однозначним і статичним. Любов у його сонетах постає багатогранною: від ідеальної, піднесеної краси до болючих переживань і зради. Шекспір не лише захоплюється любов'ю як особливим емоційним станом, а й аналізує її, демонструючи її мінливу природу. Він визнає, що кохання може бути як джерелом щастя, так і причиною страждань. Однак саме ця багатозначність робить його сонети унікальними: вони не лише передають емоційний досвід автора, а й змушують читача замислитися над сутністю цього почуття. Від ідеалу до розчарування, від пристрасності до розпачу — Шекспір розкриває кохання у всіх його проявах, що робить цей концепт центральним у його поезії.

Література

Шекспір, В. (1966). *Сонети* (Д. Паламарчук, пер. з англ.). Київ: Дніпро.

Akroyd, P. (2006). *Shakespeare: A Biography*. London: Vintage.

Duncan-Jones, K. (1997). *Shakespeare's Sonnets*. London: Arden Shakespeare.

Iryna Drukar

Kryvyi Rih State Pedagogical University

Shakespearean Love: The Concept of LOVE in Poet's Sonnets

The study explores the concept of LOVE in William Shakespeare's sonnet cycle. It examines themes of idealized beauty, passionate devotion, betrayal, and inner conflict, highlighting the duality of love as both an uplifting and destructive force. A comparative analysis of Sonnet 18 and Sonnet 152 reveals the author's evolving perspective on love, from eternal admiration to deep emotional turmoil.

Key words: William Shakespeare, love, sonnet, betrayal, poetic expression.

Маслова Д. А.

Державний Університет “Житомирська політехніка”

Науковий керівник – канд. філол. наук Канчура Є. О.

<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3246>

Класика англійської дитячої поезії *Mother Goose* в українських перекладах

Збірка забавлянок (nursery rhymes) *Mother Goose* – основа англomовної дитячої літератури, коріння якої сягає у XVII століття (Оріє & Оріє, 1951, с. 6). Вона містить різноманітні пісні та вірші, які передавались з уст в уста і стали частиною культурного коду англomовних народів, сформувавши засади національної дитячої літератури. Точне походження терміна залишається невизначеним, вперше він з'являється у французькій літературі XVII століття. Згодом словосполучення “Матінка Гуска” стало асоціюватися з англomовними

народними віршами, які закріпилися в друкованій культурі після публікації збірки “Mother Goose’s Melody” у 1765 році (Opie & Opie, 1951, с. 33; Alchin, 2010, с. 9).

Вірші *Mother Goose* висвітлюють теми гри, навчання, повсякденного життя та моральних цінностей. Серед поширених тем – тварини, їжа та предмети побуту, які легко відгукуються в дитячому світосприйнятті. Попри універсальний характер, їхнє вираження тісно пов’язане з конкретними історичними та культурними контекстами. Інтерес до збірки пояснюється її простотою, ритмічністю та загальнодоступністю, а отже вона є привабливою для представників інших культур, популярною у перекладачів, і як наслідок, постає цікавим об’єктом для перекладознавства.

Збірка налічує безліч дитячих віршів, класифікованих Іоною та Пітером Опі (Opie & Opie, 1951, с. 12-19), які групуються у чотири основні категорії: 1. колискові (“Rock a bye baby”); 2. забавлянки, спрямовані на розвагу та навчання – лічилки й віршовані абетки (“How many miles to Babylon?”, “Eeny, meeny, miny, moe”, “Tom Thumb’s alphabet” відповідно); 3. загадки (“As I was going to St. Ives”); 4. вірші, що віддзеркалюють реальні історичні події чи культуру того часу (“London Bridge is Broken down”, “The Lion and the Unicorn rhyme”).

Вірші *Mother Goose* стали невід’ємною частиною англомовної контексту, їхні мотиви використовувалися в літературі, музиці, живописі та кінематографі. Як зразок дитячої класики вони продовжують переосмислюватися в сучасних інтерпретаціях. Письменники, поети і драматурги черпали натхнення з мотивів *Mother Goose*. У працях Редьярда Кіплінга, Роберта Пенна Уорена, Андре Нортон (Канчура, 2014, с. 25) та інших зустрічаємо алюзії, натяки й ремінісценції на тексти віршів, відомих кожному з дитинства. Льюїс Керролл надихався образами та мотивами *Mother Goose* для створення “Аліси в Дивокраї” та “Аліси в Задзеркаллі”, що значно вплинуло на його ігровий підхід до мови та символіки. Приміром, Humpty Dumpty є повноправним мешканцем Задзеркалля, майстерно промальованим автором, який на основі самого імені та сюжету створює зовнішність, манеру спілкування та поведінку персонажа. Такі алюзії наповнюють текст сенсами, створюють зв’язок із культурною спадщиною, роблячи новітні твори знайомими для читача (ефект упізнавання). Королева детективу Агата Крісті зверталася до мотивів та образів з *Mother Goose*, будуючи на них сюжети своїх романів. Приміром, роман “One, Two, Buckle My Shoe” (1940) засновано на однойменному вірші зі збірки *Mother Goose*. Рядки вірша не тільки дали назву твору, але й заклали структуру сюжету, де основні події перегукуються з римованими рядками. Це надає історії загадковості і дає читачам можливість відчувати прихований зв’язок між буденними деталями та глибшими інтригами. Мотиви *Mother Goose* зумовлюють атмосферу романів Крісті, створюючи відчуття, що за звичною римівкою ховається щось набагато темніше й загадковіше, ніж здається на перший погляд (Agatha Christie Wiki; The Agatha Christie Community Forum Archive; The Book Decoder).

Вплив *Mother Goose* поширився за межі англомовного світу – збірка була перекладена й адаптована багатьма мовами, перекладачі вдавалися до різного

рівня доместикації. Водночас переклад цих загальновідомих творів, особливо для дитячої аудиторії, представляє значний виклик, адже вірші містять елементи англійського фольклору, ідіоматичні вирази, історичні й культурні алюзії, яким нелегко знайти відгук в іноземного читача.

Українські переклади збірки віршів *Mother Goose* фрагментарно поширені в літературній канві України та не мають значної історії адаптацій. Їхня популярність поступається іншим зразкам дитячої літератури, що певною мірою зумовлено домінуванням на теренах України перекладів Самуїла Маршака і Корнія Чуковського, розповсюджених за радянської доби. Вдалими спробами ознайомити дітлахів з англійським ігровим фольклором рідною українською мовою здійснювали такі майстри перекладу, як Олександр Мокровольський, Віктор Марач, Геннадій Меламед, Ростислав Бучко, Юліта Ран. Частина цього доробку є безпосередньо перекладом, тоді як значна частина є переспівом чи адаптацією. Окремі вірші зі збірки привертали увагу Миколи Лукаша, Валентини Корнієнко, Олега Короля, Олекси Негребецького, Івана Малковича та Юрія Андрусевича, Наталії Забіли (Маслова, 2024, с. 26).

Привертають увагу спроби Р. Бучка та О. Мокровольського в контексті порівняння підходів до перекладу/адаптації з різним ступенем використання стратегії доместикації.

Збірка “Вірші Матінки Гуски. Старовинні англійські дитячі пісеньки” у перекладі О. Мокровольського (2010) рясніє загадками, лічилками, скоромовками та дражнилками. Слід наголосити, його переклади вирізняються доместикацією (приміром, Курочка-Чубарочка, пан Коцький, Равлику-Павлику, Жмурка (Little Bo Peep) тощо), та водночас містять форенізовані елементи (приміром, збережені назви реалій, як у вірші “Із чим римується «пудинг»?”, власні назви: Бетті, Саймон, Лондонський міст тощо).

Збірка “100 казок Мама Гуски” (2019) у перекладі Р. Бучка є прикладом радикальної доместикації. Цей термін застосовується до послідовної та повної адаптації реалій культури оригіналу до культури перекладу для максимального полегшення сприйняття цільовою аудиторією (в цьому випадку – українськими дітьми молодшого шкільного віку). Результати дослідження (Маслова, 2024, с. 58) демонструють використання перекладачем широкого спектра перекладацьких трансформацій у поєднанні зі стратегією доместикації на рівні 96%, а збереження реалій оригіналу (форенізація) – 4%. Особливістю збірки є її двомовність, що сприяє ознайомленню українських дітей з англійською культурою та розширює віковий діапазон цільової аудиторії. Синхронне ознайомлення з перекладом та оригіналом дає змогу дитині сприймати літературний твір у двох вимірах: як складову національної традиції та як частину глобального міжкультурного діалогу. Окрім того, такі видання можуть бути корисним дидактичним матеріалом для опанування англійської мови в молодшій школі.

Збірка *Mother Goose* посідає важливе місце в класичній англomовній літературі, а її переклад українською мовою є необхідним кроком у процесі інтеграції українських читачів у глобальний культурний простір. Оскільки українська аудиторія є активним учасником міжкультурного діалогу, зростання

попиту на переклади світової класики свідчить про актуальність цього напрямку. Важливим завданням є створення якісних україномовних перекладів, а надто, класики дитячої літератури, що не лише збереже літературну цінність оригіналу, але й сприятиме розширенню інтертекстуального простору української перекладної літератури. Окрім того, такий масив літератури забезпечує сталість традиції звернення до раніше створених перекладів, полегшує роботу художніх та галузевих перекладачів, дозволяючи їм посилалися на сформовану базу наявних відповідників. Отже, адаптація *Mother Goose* українською мовою є важливим внеском у збагачення літературного дискурсу та розвиток національного перекладознавства.

Література

- Канчура, Є. О. (2014). Інтертекст дитячого ігрового фольклору в творах фентезі. *Наукові праці: науково-методичний журнал. Філологія. Літературознавство*, (108), 25-30. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили.
- Маслова, Д. А. (2024). *Доместифікація в перекладах дитячої ігрової поезії на прикладі збірки Mother Goose* (Дипломна робота). Державний університет “Житомирська політехніка”.
- Agatha Christie Wiki. (n.d.) Nursery rhyme. *Fandom*. Retrieved from <https://bit.ly/43xrTqK>
- Alchin, L. K. (2010). *The secret history of nursery rhymes*. Babyseen Limited.
- Opie, I., & Opie, P. (1951). *The Oxford book of nursery rhymes*. Oxford University Press.
- The Book Decoder. (2023). *Murderous melodies: Agatha Christie's nursery rhyme-inspired novels*. Retrieved from <https://bit.ly/428ltvP>

Список джерел фактичного матеріалу

- Бучко, Р. (2019). *100 казок Мами Гуски*. Харків: Крокус.
- Мокровольський, О. (2010). *Вірші Матінки Гуски: старовинні англійські дитячі пісеньки* (пер. з англ.). Київ: Махаон-Україна.

Daria Maslova

Zhytomyr Polytechnic State University

Classic English Children's Poetry *Mother Goose* in Ukrainian translations

The article analyses the Ukrainian translations of the classic English nursery rhyme collection Mother Goose. It explores the strategies of domestication and foreignization applied by translators, focusing on works by O. Mokrovolskyi and R. Buchko. The study discusses the challenges of adapting English cultural references and idiomatic expressions for a Ukrainian audience, emphasizing the importance of Mother Goose in the context of intertextuality and global cultural exchange.

Key words: *Mother Goose, translation strategies, domestication, foreignization, nursery rhymes, cultural adaptation, intertextuality.*

Наріжна М. А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Конєва Т. М.

<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3247>

Сучасна портретна гоголіана Полтавщини

М. В. Гоголь – справжній геній письменства, котрий повністю усвідомлював високе призначення митця, його відповідальність перед Усевишнім за даний йому талант. Цю тему він яскраво висвітлює у повісті